

ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของ
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตจังหวัดสุโขทัย

โสภิตา ผิวชัยภูมิ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา)

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตาม
ความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน
เขตจังหวัดสุโขทัย” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา) ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูประชีวิน)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกฤช จำปาสุต)
หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
พฤษภาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อันดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรัฐประวีณ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์ แนะนำ ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณภูมิ จารุสาธิต รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ คุณสืบศักดิ์ ศรีสังฆนกุล คุณอนเนก พุกประเสริฐ และคุณจาลึก แก้วสีนาถ ที่กรุณาให้ คำแนะนำ แก้ไขตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ในเขต จังหวัดสุโขทัย 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบและ อุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

โสภิตา ผิวชัยภูมิ

ชื่อเรื่อง	ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตจังหวัดสุโขทัย 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า	โสภิตา ผิวชัยภูมิ
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติอุปประชีวิน
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552
คำสำคัญ	มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ในเขตจังหวัดสุโขทัย และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย ใน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมาตรฐานด้านผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ในจังหวัดสุโขทัย จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการทดสอบค่าความแปรปรวน One-way ANOVA (F -test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

การศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัยพบว่าภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานพบว่ามาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และมาตรฐานด้านผู้เรียน ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่าภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่าด้านบุคลากร ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านผู้เรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	7
การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	22
การประกันคุณภาพ.....	48
มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน).....	60
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย.....	90
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตจังหวัดสุโขทัย.....	103
5 บทสรุป.....	112
สรุปผลการวิจัย	112
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	122
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงการจัดกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 19
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 82
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ..... 87
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก..... 88
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ 88
6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ..... 89
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา..... 89
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสังกัดองค์การ 90
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก..... 91
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 92
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก..... 94
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็ก 95
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็ก..... 96
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็ก 98
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 99
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก 100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	101
18 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามมาตรฐานด้านบุคลากร	103
19 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามมาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	106
20 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีต่อการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามมาตรฐานด้านผู้เรียน.....	109

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	31
2 แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนงานในสถานศึกษา.....	52
3 แสดงขั้นตอนการวางแผน	52
4 แสดงกิจกรรมการตรวจสอบการประเมินภายใน.....	54
5 แสดงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	55
6 แสดงกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	59